

FUKUŞİMA'DAN ÇIKARTILACAK 10 DERS

Hazırlayan: Fukuşİma Kitapçığı Yayın Komitesi
Yayımlayan: EMO
Yayın No: GY/2015/593
ISBN: 978-605-01-0672-5
Baskı: 1. Baskı, Ankara- Nisan 2015

Japonya'da yaşanan nükleer santral kazasının ardından "Fukuşİma Kitapçık Yayın Komitesi'nce (Fukuşİma Booklet Publication Committee)

yurttaşları bilgilendirmek adına yayımlanan, "10 Lessons From Fukushima" (Fukuşİma'dan Çıkarılacak 10 Ders) başlıklı kitapçık, Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) tarafından Türkçeye çevrildi. Kitapçığa hem basılı hem de e-kitap şeklinde ücretsiz olarak EMO'dan ve EMO'nun web sitesi üzerinden erişebilirsiniz.

11 Mart 2011'de yaşanan Büyük Doğu Japonya Depremi sonrasında oluşan tsunami ile Tokyo Elektrik Enerjisi Şirketi (TEPCO) tarafından işletilen Fukuşİma Daiichi (Numara Bir) Nükleer Santralında meydana gelen nükleer santral felaketinin tüm yönleriyle anlatıldığı kitapçık, yurttaşlara nükleer santraller ve nükleer kazalarla nasıl baş edilebileceği konusunda yol haritası olma özelliğini taşıyor. Kitapçık 66 sayfadan oluşuyor.

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yeşil kitabın sunuş bölümünde; EMO'nun elektrik enerjisi üretimi konusunda halkın yararını gözeten araştırmalar yapmayı, böylece toplum bilincinin yüksek seviyede tutulmasını amaçladığını vurguluyor. Yeşil'in sunuşu, ülkemizde enerji kaynak planlaması ve nükleer enerjinin gündeme getirilişini sorgulayıcı içeriğiyle de dikkat çekiyor. Nükleer endüstride gizliliğin egemen olduğunu ve denetim kapalı bir yapı bulunduğuna işaret eden Yeşil, "Nükleer santrallerin yapımına toplumlar değil devletler karar vermektedir. Kapitalist üretim biçimlerindeki dönüşüm stratejileri sanayileşmenin temel girdisi olan enerji tercihlerini de etkilemektedir" diyor.

Gelişmekte Olan Ülkelere Uyarı

Fukuşİma Kitapçığı Yayın Komitesi Başkanı Masaaki Ohashi ise kitapçığın, 11 Mart 2011'de Fukuşİma Daiichi (Numara Bir) Nükleer Santralında meydana gelen büyük çaplı nükleer felaketin yol açtığı hasarın yükünü sırtlanmayı sürdüren Japonlardan, dünyadaki tüm insanlara bir mesaj niteliği taşıdığını kaydediyor.

Kitapçığın hedef kitesini, özellikle nükleer tesis inşaatlarının planlandığı ya da işletildiği ülkelerde yaşayanlar olarak ortaya koyan Ohashi, kitapçığın bu bölgelerde yaşayanlar, sivil toplum kuruluşları ve belediye yöneticileri tarafından dağıtılmasını umduklarını kaydediyor. Fukuşİma'da Çernobil ve Three Mile Adası deneyimlerinden de yeterince yararlanılmadığına dikkat çeken Ohashi, kitapçığı "Ne yapmalıyız?" sorusuna cevap olması umuduyla hazırladıklarını vurguluyor.

Kitapçığın ilk bölümünde, "Nükleer Enerji Nedir, Radyoaktivite Nedir?" konuları ele alınıyor. Japonya Ulusal Dieti Fukuşİma Nükleer Kazası Bağımsız Araştırma Komisyonu (NAIIC) Eski Üyesi Hisako Sakiyama tarafından hazırlanan bu bölümde; okuyucuya, elektrik üretim teknikleri, nükleer üretimi ve atom bombalarına ilişkin temel bilgiler veriliyor. Ayrıca radyasyon ve sağlığa zararları konusunda temel bilgiler de yer alıyor.

Propagandaya Kanmayın

Kitabın ikinci bölümü "Fukuşİma'da Olanlar ve Öğrenilen 10 Ders" başlığı altında toplanmış. Bu bölümde; "Nükleer Enerji Güvenlidir Propagandasına Kanmayın" ana başlığı kapsamında alt başlıklar halinde konu ayrıntılı olarak ve fotoğraflarla desteklenerek okuyucunun değerlendirmesine sunuluyor. 10 dersten ilki de "Güvenli Mitine Kanmayın" uyarısıyla yer buluyor. Nükleer santrallerin inşaatlarının "yerel ekonominin faydasına" ve "kaza olma ihtimali yok" gibi söylemlerle teşvik edildiği anlatılarak, "Güvenlik mitinin ticaretini yapanlar, kaza olunca, küstahça bunun 'öngörülemez' olduğunu savunarak, sorumluluktan kaçınıyorlar" deniliyor. Bölge halkına bağımsız uzmanlarla işbirliği yaparak, hükümet ve şirketlerin planlarını araştırmaları tavsiye edilirken, şirketler ile belediyelerin arasında yolsuzlukları önlemek için yerel bilgilere de erişilmesi konusunda uyarı da bulunuluyor.

"Öncelikle Bölgeyi Tahliye Etmeli"

Kitapçıkta, ikinci ders "Acil Durumda, Temel Öneri Kaçmaktır" başlığı altında ele alınıyor. Bu başlık altında nükleer santralde acil bir durum meydana geldiğinde, tahliye emirleri olup olmamasına bakmaksızın ilk anda kaçılması gerektiği vurgulanıyor. Kirliliğin 30 kilometrelik yarıçapında bir alanın ötesine bile yayılabileceği uyarısı yapılıyor. "Bilgiye Erişim ve Kayıtları Bırakmak Hayatidir" başlığı altında sunulan üçüncü derste ise, şirketlerin ve hükümetlerin sağlıklı bilgi verme olasılığı gündeme getiriliyor. Bölge sakinlerine kaza öncesinde acil durumlarda bilgiye nasıl ulaşacaklarını öğrenmeleri tavsiye edilirken, tahliye sırasında kullanacakları maske gibi malzemeleri de temin etmeleri öneriliyor.

"Sağlık Taraması Talep Edilmeli"

Dördüncü ders; "Felaketten Etkilenenlerin Kapsamlı Bir Sağlık Taramasına ve Bilgi İfşasına Hakkı Vardır" başlığı ile okuyucuya sunuluyor. Çernobil'in tersine Fukuşİma'da kapsamlı bir sağlık taraması yapılamadığına dikkat çekilen kitapçıkta, bağımsız kuruluşlarca kapsamlı sağlık taraması yapılması konusunda bölge halkının ısrarcı olması isteniyor.

Beşinci ders; "Besin Güvenliğini Sağlamak ve Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık Endüstrilerini Korumak için, Vatandaşlar Ölçümlere Katılmalıdır. Bilgi İfşası Yine Hayatidir" başlığını taşıyor. Bu bölümde çiftçilere ve tüketicilere yönelik tavsiyeler yer alıyor. Altıncı derste ise "Tamamıyla Arınma Mümkün Değildir" başlığı ile radyasyondan temizlenmek için yapılması gerekenler anlatılıyor. Ancak bütünüyle arınmanın sağlanamadığının da altı çiziliyor.

Taşeron Sistemi Tehdit Yaratıyor

Yedinci ders "Nükleer Santral Çalışanlarına Düzgün Sağlık Yönetimi Sağlanmalıdır" başlığı altında veriliyor. Bu bölümde santralde hem normal üretim döneminde hem de kaza sonrası dönemde çok katmanlı taşeronluk sisteminin uygulandığı belirtilerek, güvencesiz çalıştırılan, günlük ücret ödenen işçilerin sağlık sigortalarının bile olmadığı anlatılıyor. Geçici işçilere hayatları boyunca ücretsiz tıbbi yardım sağlanması isteniyor.

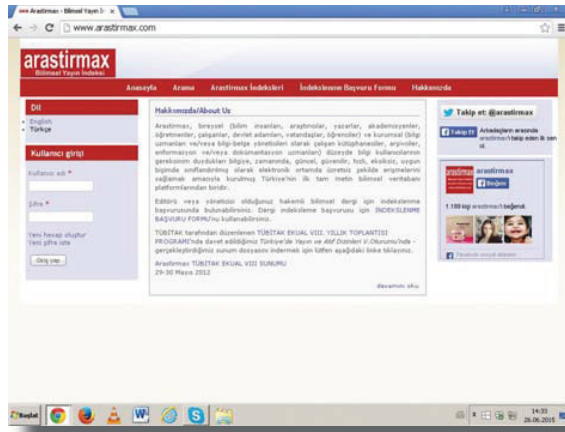
"Yaşam Tarzı ve Toplumların Yeniden Kurulmasının Önemi Görmezden Gelinemez" başlığı altında sekizinci derse yer verilirken, dokuzuncu ders ise "Kazadan Etkilenenlerin Hakları ve İyileşmesi için Kanunlar, Onların Katılımı ile Yapılmalıdır" başlığı altında okuyucuya sunuluyor.

Son ders için ise "Tazminat Giderleri Vergi Ödeyenlerin Üzerine Yüklenir" başlığı kullanılmış. Kaza sonrası oluşan maliyetlerin de yurttaşlara yüklendiği anlatılan bu bölümde, nükleer enerjinin maliyeti hesaplanırken, kazadan kaynaklı hasarların da dahil edilmesi gerektiği vurgulanıyor.

Kitapçığın üçüncü bölümünde ise "Uluslararası Kanun ve Felaket Risk Azaltma Çerçevesi" başlığı altında ilgili uluslararası mevzuata ilişkin okuyucuya temel bilgiler aktarılıyor.

TÜRKİYE'NİN TAM METİN BİLİMSEL VERİTABANI PLATFORMU: arastirmax

Oylum Yıldır

Arastirmax, kullanıcılarının gereksinim duydukları bilgiye; sınıflandırılmış olarak, elektronik ortamda, ücretsiz şekilde erişmelerini sağlamak amacıyla kurulmuş, Türkiye'nin ilk tam metin Bilimsel Yayın İndekslerinden biridir. İstanbul Üniversitesi'nde çalışan bir grup öğretim üyesi ve öğrencinin gönüllü çalışmalarıyla oluşturulmuştur ve ticari bir amaç gütmemektedir. Arastirmax, kullanıcılarına, bilgiye erişim ve yeni bilgi yaratım süreçlerinde etkin bir biçimde yararlanabilecekleri, istenilen ölçüt üzerinden gelişmiş arama, sınıflama, içerik indirme ve yazdırma gibi seçenekler sunmaktadır. Bireysel araştırmaları

için; bilim insanları, araştırmacılar, yazarlar, akademisyenler, öğretmenler, çalışanlar, devlet adamları, vatandaşlar, öğrencilerin yanı sıra kurumsal çerçevede de bilgi uzmanları veya bilgi-belge yöneticileri olarak çalışan kütüphaneciler, arşivciler, enformasyon ve dokümantasyon uzmanları da Arastirmax'den faydalanmaktadır.

Harvard Üniversitesi Kütüphane Müdürü Robert Darnton'ın "Hepimiz aynı ikilemi yaşıyoruz. Fakülte olarak araştırma yapıyoruz, makaleler yazıyoruz. Ama bunların sonuçlarının yer aldığı yayınları parayla alıyoruz. Bu çok saçma bir sistem" sözleri Arastirmax'ın kuruluş amacını oluşturan bakış açısını yansıtmaktadır. Kamunun kendi ürettiği bilimsel yayınlara erişebilmek için içerik sağlayıcılara, çeşitli sözleşmeler karşılığında ödenen ücretler, bilgi üreticilere ödenenlerin de üzerinde. Bilgi üreticilerinin çıktılarında çok az katkısı olan birimlerin, bu çıktılardan en fazla payı aldığı görülmektedir. Bir bilimsel yayının ortaya çıkması için kamunun katlandığı maliyetin oldukça yüksek olduğunun bilinciyle, üretilen bu bilgilerin elektronik ortamda eksiksiz ve ücretsiz olarak kullanıcılara ulaştırmak Arastirmax'ın misyonunu oluşturuyor. Türkiye'nin ulusal ve uluslararası düzeyde Türkçe yazılmış lider bilimsel bilgi içerik sağlayıcısı ve indeksi olmaksızın Arastirmax'ın vizyonu olarak tanımlanmıştır.

İndekslenme Süreci

Arastirmax dergilere çoklu indekslenme imkânı da sunmakta, bir hakemli dergi birden fazla indekse girebilmektedir. Aday dergi yöneticilerinin indekslenme taleplerinin alınmasının ardından Arastirmax Değerleme Kurulu, dergileri çeşitli kriterlere göre değerlendirmektedir. İndekslenmeye uygun bulunan yayınların arastirmax.com sitesinde indekslenip yayınlanabilmesi için gerekli izinlerin alınmasının ardından dijital yayınların sisteme yüklenip erişime açılması Arastirmax ekibince gerçekleştirilmektedir. İndekslenen dergilerin yayınlanma periyotlarının takip edilmesi ve güncellenmesiyle beraber yayın politikası, yayın dönemleri, sıklığı, yer aldıkları diğer indeksler, web sitesi, iletişim bilgisi gibi güncel bilgilerin elektronik ortamda yer alması sağlanmaktadır. Arastirmax bu dergilerin bilinirliğinin artırılmasında da yardımcı olmaktadır.

Arastirmax, farklı veri kaynaklarıyla iletişime geçebilen geliştirilebilir modüllere ve esnek programlama imkânlarına sahip olan açık kaynak kodlu bir içerik yönetim sistemi kullanmaktadır. Bu sistem ile arama motoru optimizasyonu gelişkin biçimde sağlanabilmekte, dergilere esnek, fonksiyonel arayüz tasarlama imkanları, sosyal paylaşım siteleri ile entegrasyon ve farklı platformlarda çalışabilme imkanları da sunabilmektedir. Arastirmax hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmek için arastirmax.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

Odamızın çıkardığı EMO Bilimsel Dergi de Arastirmax tarafından taranarak indeks sistemine dahil edilmektedir.